

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 001799 09 Увп
Бања Лука, 14.06.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија овог суда Петра Бајића, као предсједника вијећа, Јанка Нинића и Сенада Тице, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Мире Шормаз Трифковић, у управном спору по тужби Љ.С. из Б.Л., ..., заступа га З.К., адвокат из Б.Л., ..., против рјешења бр.9300482028 од 15.06.2009. године туженог Фонда за ... РС Б, Одјељења за ... у Б.Л., у предмету пријевремене старосне пензије, одлучујући по захтјеву тужене стране за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 001799 09 У од 24.09.2009. године, у нејавној сједници одржаној дана 14.06.2010. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се дјелимично уважава и суди:

1. преиначава се пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 001799 09 У од 24.09.2009. године тако да се тужба одбија као неоснована против дијела оспореног акта којим је тужиоцу признато право на пријевремену старосну пензију у износу од 396,66 КМ мјесечно и одређено да се она усклађује и исплаћује према стању средстава у Фонду намјењених за исплату пензија;

2. у преосталом дијелу, који се односи на датум почетка исплате пензије, одређен тим актом (14.05.2008. године), захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом, уважањем тужбе, поништен је напријед наведени оспорени акт тужене стране којим је по жалби тужиоца измијењено рјешење Фонда за пензијско и инвалидско осигурање РС, Филијале Б.Л. и ријешено да му се признаје право на пријевремену старосну пензију у износу од 396,66 КМ мјесечно почев од 14.05.2008. године уз одредбу да се она усклађује и исплаћује зависно од средстава у Фонду намјењених за исплату пензија. А тим првостепеним рјешењем

тужиоцу је било признато право на пријевремену старосну пензију у износу од 436,04 КМ мјесечно, такође од 14.05.2008. године.

Из образложења те пресуде произлази да нижестепени суд стоји на становишту да тужиоцу припада право на повећање пензије примјеном одредаба члана 4. и 5. Закона о измјенама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Службени гласник РС” бр. 33/08) с обзиром на одредбе члана 10. Закона о остваривању права на старосну пензију одређених категорија осигураника (“Службени гласник РС” бр.33/08) - у даљем тексту: Закон...) - да ће се питања која нису уређена овим законом рјешавати у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (“Службени гласник РС” бр. 106/05, 20/07 - у даљем тексту: ЗОПИО).

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде тужена страна оспорава њену законитост због погрешне примјене материјалног права, како то произлази из садржаја захтјева. Истиче: да је тужилац поднио захтјев за остваривање права на пријевремену старосну пензију по одредбама Закона..., јер да не испуњава услове из члана 75. ЗОПИО за старосну пензију, да му је пензија призната тако да му је и пензијски основ одређен примјеном одредба члана 5. и члана 6. Закона ...; да отуда нема мјеста примјени одредаба члана 10.тога закона. Предлаже да се та пресуда преиначи “и предмет врати на поновни поступак”.

У благовременом одговору тужилац оспорава наводе захтјева. Истиче да тужена страна погрешно тумачи одредбе члана 4. и 5. Закона о измјенама и допунама ЗОПИО, јер да се оне подједнако примјењују на све категорије пензионера. Сматра да је побијана пресуда у свему законита. Додаје да је борац прве категорије и предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев и побијану пресуду по одредбама члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“, број 109/05 - у даљем тексту: ЗУС), затим одговор тужиоца, као и цјелокупне списе овог управног спора и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у диспозитиву ове пресуде из слиједећих разлога:

Из списка предмета пролази да је неспорна чињеница да је тужилац рођен 11.02.1969. године и да је дана 31.12.1995. године био припадник ВРС, запослен у бившем Министарству ... РС, те да је због преноса надлежности из области одбране са РС на заједничке институције БиХ остао без запослења. Неспорне су и чињенице да му укупни пензијски стаж износи 22 године 7 мјесеци и 14 дана и да је ратни војни инвалид, те да није испунио услове за остварење старосне, нити инвалидске пензију из члана 75. односно члана 131. ЗОПИО; призната му је старосна пензија по одредбама Закона ...А чланом 5. и чланом 6., овог закона одређен је и пензијски основ за ту категорију осигураника. У таквој ситуацији, тужена страна основано приговара да не долази у обзир примјена одредаба члана 10. тога закона, јер се оне односе само на питања која нису уређена тим законом. Како је пензијски основ уређен тим посебним законом (без којег тужилац не би ни

имао право на пензију), нема мјеста примјени општих одредаба ЗОПИО у том дијелу, па тако ни одредаба члана 4. и 5. Закона о измјенама и допунама тога закона, којим се регулише пензијски основ бораца од прве до седме категорије као и учесника НОР-а, и увећање њихове пензије, јер се те одредбе односе на пензионере који су остварили право на пензију по општим прописима. Отуда се захтјев тужене стране дјелимично уважава на начин одређен у тачки 1. диспозитива ове пресуде на основу одредаба члана 40. става 1. и 2. ЗУС-а, јер је побијаном пресудом у том дијелу остварен разлог из члана 35. става 2. тога закона (погрешна примјена материјалног права).

Међутим, овај суд налази да је оспореним актом незаконито одлучено да пензија тужиоцу по том акту тече од 14.05.2008. године. Наиме, чињеница је да је напријед наведеним првостепеним рјешењем одређено да жалба и ревизија не одлажу његово извршење, што је у складу са одредбама члана 188. и члана 190. става 2. ЗОПИО у вези са чланом 10. Закона... Оспорени акт је донесен по жалби тужиоца примјеном одредаба члана 229. става 2. и члана 248. става 2. Закона о општем управном поступку (Службени гласник РС" бр. 13/02 и 87/07 – у даљем тексту : ЗУП). А према одредбама члана 229. става 2. ЗУП-а, другостепени орган може поводом жалбе измијенити првостепено рјешење на штету жалиоца само из разлога предвиђених у члану 248., 251. и 252. тога закона. Како из образложења оспореног акта пролази да је тужена страна нашла да је првостепеним рјешењем очигледно повријеђен материјални закон, слиједи закључак да је тај (оспорени) акт заснован на одредбама члана 248. става 2. ЗУП-а. То се изричито не наводи, али је из образложења оспореног акта евидентно да је то тако с обзиром да оно ни у ком правцу не упућује на могућу примјену других одредаба. Међутим, према одредбама члана 248. става 2. ЗУП-а, рјешење је могуће само укинути, а не и поништити, што је од битног правног значаја с обзиром на одредбе члана 254. става 1. и 2. тога закона – да се поништавањем рјешења поништавају и правне посљедице које је оно произвело (став 1), а да се укидањем рјешења те посљедице не поништавају, већ се само онемогућава њихово даље произвођење (став 2).

Овај суд налази да се и у случају измјене првостепеног рјешења примјеном члана 248. става 2. ЗУП-а, правно дејство управном акту којим се то чини, даје на начин одређен као и за случај његовог укидања, дакле, само за убудуће (од дана његовог доношења). Ово тим прије, што је, као што је напријед наведено, првостепеним рјешењем одређено да жалба и ревизија не одлажу његово извршење. Отуда се у том дијелу захтјев тужене стране одбија као неоснован на основу одредба члана 40. став 1. ЗУС-а (тачка 2. диспозитива ове пресуде).

Преостаје да тужена страна поступи по одредбама члана 51. ЗУС-а тако да најкасније у року од 30 дана од дана достављања ове пресуде, умјесто поништеног дијела оспореног акта донесе нови управни акт уз уважавање напријед изложеног правног схватања и примједби овог суда.

Записничар
Мира Шормаз Трифковић

Предсједник вијећа
Петар Бајић